

Rolnummer : 17
Arrest nr. 2 van 5 april 1985

In zake : Vordering van de Ministerraad tot schorsing van het decreet van de Waalse Gewestraad van 1 februari 1985 "relatif à la rationalisation du secteur de la distribution de l'électricité et du gaz" (betreffende de rationalisering van de sector van de distributie van electriciteit en gas).

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de Heren E. GUTT en J. DELVA, voorzitters,
J. WATHELET, J. SAROT, W. CALEWAERT,
K. BLANCKAERT en L.P. SUETENS, rechters, overeenkomstig de artikelen 46, § 1, en 49 van de organieke wet van 28 juni 1983 op het Arbitragehof, bij beschikking van 8 februari 1985 van de Voorzitter in functie,
en de Heer H. VAN DER ZWALMEN, griffier,
onder het voorzitterschap van Voorzitter E. GUTT,
heeft het volgende arrest gewezen :

1. VOORWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 7 februari 1985, ter post aangetekend aan het Hof toegezonden, vordert de Ministerraad de vernietiging van het decreet van 1 februari 1985 van de Waalse Gewestraad "relatif à la rationalisation du secteur de la distribution de l'électricité et du gaz" (betreffende de rationalisering van de sector van de distributie van electriciteit en gas), bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 5 februari 1985.

In hetzelfde verzoekschrift vordert de Ministerraad de schorsing van voormeld decreet, in al zijn bepalingen.

II. DE RECHTSPLEGING

De vorderingen werden op 25 januari 1985 betekend aan de in de artikelen 59, § 2, en 113 van de organieke wet op het Arbitragehof aangewezen overheden.

De griffier van het Hof heeft in het Belgisch Staatsblad van 26 februari 1985 betreffende die vorderingen een bericht in het Nederlands, in het Frans en in het Duits laten bekendmaken.

Op 22 maart 1985 heeft de Executieve van het Waalse Gewest een memorie ingediend.

Op 25 maart 1985 heeft de Stad VERVIERS een memorie ingediend.

Op 26 maart 1985 heeft de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Executieve, een memorie ingediend m.b.t. de vordering tot vernietiging.

Op 26 maart 1985 heeft de Ministerraad ter griffie conclusies neergelegd.

Bij beschikking van 21 februari 1985 heeft de Voorzitter in functie de terechtzitting vastgesteld op 20 maart 1985; bij beschikking van 6 maart 1985, werd de terechtzitting uitgesteld tot 27 maart 1985. De verzoekende partij en de voormelde bestemmelingen der betekeningen werden op 8 maart 1985 van die vaststelling in kennis gebracht.

Zijn op de terechtzitting van 27 maart 1985 verschenen :

- Mr. J. PUTZEYS, advocaat van de balie van Brussel, als vertegenwoordiger van de Ministerraad, gevestigd te 1000 Brussel, Wetstraat, 16;
- Mr. R. HOTERMANS, advocaat van de balie van Verviers, als vertegenwoordiger van de Waalse Gewestexecutieve, gevestigd te 1000 Brussel, Keizerlaan, 11;
- Mr. V. THIRY, advocaat van de balie van Luik, als vertegenwoordiger van de Executieve van de Franse Gemeenschap, gevestigd te 1040 Brussel, Kunstlaan, 19 ad.

Tijdens die terechtzitting hebben rechters WATHELET en SUETENS verslag uitgebracht, respectievelijk in het Frans en in het Nederlands.

De hierboven vermelde advocaten werden gehoord in hun pleidooien, in het Frans.

De rechtspleging werd voortgezet overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, betreffende het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

A. Betreffende de Partijen

1. Tijdens de openbare terechtzitting heeft de Ministerraad zich verzet "tegen de tussenkomst van de Executieve van de Franse Gemeenschap in de procedure van schorsing"; genoemde Executieve heeft besloten "dat het Hof zou zeggen dat de Executieve van de Franse Gemeenschap partij is in de procedure van schorsing".

2. Artikel 12 van de organieke wet op het Arbitragehof bepaalt "Het Hof doet zonder verwijl uitspraak op de vordering (tot schorsing) bij een met redenen omkleed arrest, na de partijen te hebben gehoord".

3. Kunnen "partijen" zijn in de zin van bedoeld artikel 12, alleszins, de in artikel 1, § 1, van de wet vermelde publiekrechtelijke organen, d.i. de Ministerraad en de Executieve van een Gemeenschap of een Gewest. Inderdaad, ieder van die organen is rechtstreeks betrokken bij de bevoegdheidsverdeling onder de verschillende wetgevers.

4. De Executieve van de Franse Gemeenschap kan dus partij zijn in de procedure van schorsing en, overeenkomstig artikel 12 van de organieke wet op het Arbitragehof, moet zij door het Hof worden gehoord, indien zij hiertoe de wens uitdrukt op de terechtzitting.

5. Het verzet van de Ministerraad daartegen kan niet worden aanvaard.

B. Over de vordering tot schorsing

Naar luid van artikel 9 van de organieke wet op het Arbitrage- hof moeten twee voorwaarden cumulatief vervuld zijn opdat tot schorsing kan worden besloten :

1° er moeten ernstige middelen tot staving van de vordering tot vernietiging worden aangevoerd;

2° de onmiddellijke uitvoering van het bestreden decreet kan een moeilijk te herstellen ernstig nadeel berokkenen.

Onderzoek van de eerste voorwaarde

1. De verzoekende partij ontwikkelt in haar verzoekschrift tot vernietiging, een eerste middel afgeleid uit de schending van artikel 6, § 1, VIII, 1 , van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, doordat het bestreden decreet, naar haar inzien, voorwaarden oplegt betreffende het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten, voor de toetreding van een gemeente bij een bepaalde vereniging of zelfs voor het behoud van een gemeente in een bepaalde vereniging; en doordat het voormelde decreet aan de gemeenten toestaat voortijdig hun verbintenissen te verbreken.

Tot besluit van het eerste en het tweede onderdeel van het middel, stelt de verzoekende partij :

- "artikel 6, § 1, VIII, 1 , van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen kent aan de gewesten geen normatieve bevoegdheid toe voor de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten"
- "het bestreden decreet komt noodzakelijkerwijze voor als een organiek decreet op de verenigingen van gemeenten en matigt zich aldus een bevoegdheid aan, die aan de nationale wetgever voorbehouden is".

2. Er weze aan herinnerd dat artikel 9 van de wet van 28 juni 1983 is geïnspireerd door artikel 70 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, dat, m.b.t. de middelen die worden aangevoerd tot staving van een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging, bepaalt wat volgt : " ... indien de verzoeker, tot staving van zijn beroep, middelen aanvoert die volgens de omstandigheden van de zaak ernstig lijken en de vernietiging van de bestreden beslissing lijken te wettigen..."

De vergelijking van dit artikel met artikel 9 van de wet van 28 juni 1983 laat uitschijnen dat dit laatste de woorden "de vernietiging lijken te wettigen" niet heeft hernomen. Hieruit vloeit voort dat het ernstig karakter van het middel in de zin van de wet van 28 juni 1983 geenszins een vooroordeel behelst betreffende een eventuele vernietiging. Het ernstig middel mag derhalve niet worden verward met het grond middel.

3. Het Hof oordeelt dat het eerste middel dat door de verzoekende partij wordt aangevoerd, ook al zijn verscheidene interpretaties van de tekst van artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 denkbaar, een ernstig karakter heeft, wanneer het een interpretatie van die tekst voorstaat die deze tekst bestaanbaar met artikel 108 van de Grondwet zou maken, en nog wanneer het doet uitkomen wat een tegenstrijdigheid binnen de tekst zelf van het artikel 6, § 1, VIII, 1 , zou kunnen zijn, indien een andere interpretatie dan die van het middel wordt aangenomen : aan de gewesten de toepassing van de organieke wetten toekennen sluit uit dat het gewest over een

normatieve bevoegdheid zou beschikken, die het zou machtigen die wetten te wijzigen.

Zonder dat er aanleiding is om het tweede in het verzoekschrift aangevoerde middel te onderzoeken, oordeelt het Hof dat de eerste voorwaarde gesteld door artikel 9 vervuld is.

Onderzoek van de tweede voorwaarde

1. De verzoekende partij heeft, zowel in haar verzoekschrift als in haar conclusies, de elementen ontwikkeld die erop gericht zijn de vervulling van de tweede voorwaarde aan te tonen.

Zij betoogt met name :

- dat de onmiddellijke toepassing van het decreet uit het decreet zelf voortvloeit; krachtens artikel 4, § 1, van het decreet, moeten immers de beslissingen door de gemeenten worden genomen binnen de drie maanden volgend op de inwerkingtreding van het decreet, d.i. ten laatste op 14 mei 1985, en, bij ontstentenis van beslissing door de gemeenten binnen die termijn, zal de Waalse Gewestexecutieve zich in hun plaats stellen en beslissen binnen de drie maanden, d.i. voor 15 augustus 1985;

- dat de uittreding uit de verenigingen van gemeenten geschiedt ondanks alle strijdige contractuele bedingen en zonder een volledige vergoeding, vermits de vaststelling van een "waarde" (artikelen 5 en 7 van het decreet) niet van die aard is dat alle schade wordt vergoed;

- dat het decreet de overdracht van rechtswege verwezenlijkt van de eigendom der goederen en van de rechten en verplichtingen, en dat dit mechanisme de rechten der schuldeisers onvoldoende beschermt en problemen stelt i.v.m. de tegenstelbaarheid aan derden;

- dat een eventuele vernietiging van het decreet, die niet zou zijn voorafgegaan door een schorsing, "van elke ware betekenis zou verstoken blijven";

- dat de onmiddellijke toepassing van het decreet noodzakelijkerwijze verstoringen zou veroorzaken die een zware en moeilijk te herstellen schade teweegbrengen "zowel voor de gemeenten als voor de verenigingen, die krachtens het decreet uitgesloten worden van de aansluiting, met name omwille van de vernietiging van de overdracht en het ontijdig verwerven van goederen, van rechten en van verbintenissen" (conclusie van de verzoekende partij).

2. Betreffende de tweede voorwaarde van artikel 9 - moeilijk te herstellen ernstig nadeel - in geval van onmiddellijke toepassing van de bestreden norm -, heeft de Waalse Gewestexecutieve, in de motivering van de memorie die zij heeft ingediend, gemeend haar standpunt als volgt te moeten verduidelijken : "De Waalse Gewestexecutieve verzet zich niet tegen de schorsing van het bestreden decreet, opdat geen nutteloze en onherstelbare verstoringen zouden worden veroorzaakt en opdat de fundamentele beginselen van rechtsbescherming en rechtszekerheid zouden worden gewaarborgd".

3. De Executieve van de Franse Gemeenschap heeft mondeling op de terechtzitting gevraagd dat haar akte zou worden gegeven dat zij concludeert tot de verwerping van de vordering tot schorsing.

4. Het Hof oordeelt dat de onmiddellijke uitvoering van het bestreden decreet voor gevolg zou

hebben dat in de sector van de distributie van electriciteit en gas een feitelijke toestand ontstaat die het risico zou inhouden van belangrijke wijzigingen in de werkingsvoorwaarden van bedoelde sector en dat die wijzigingen de bron zouden kunnen zijn van aanzienlijke schade; mocht het bestreden besluit later worden vernietigd, dan zou het uiterst moeilijk, zo niet onmogelijk zijn, de situatie te herstellen in haar vroegere staat.

Derhalve is de tweede voorwaarde voorzien bij artikel 9 van de organieke wet op het Arbitragehof - het risico een moeilijk te herstellen gevaarlijk nadeel te veroorzaken - vervuld.

Om deze redenen,

Besluit het Hof :

Het decreet van de Waalse Gewestraad van 1 februari 1985 "relatif à la rationalisation du secteur de la distribution de l'électricité et du gaz" (betreffende de rationalisering van de sector van de distributie van electriciteit en gas), bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 5 februari 1985, wordt geschorst in al zijn bepalingen.

Aldus uitgesproken in de Franse, de Nederlandse en de Duitse taal ter openbare terechtzitting van 5 april 1985.

De griffier,
H. Van der Zwalmen

De voorzitter,
E. Gutt